

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolosvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kossuth Ferencz itthon.

Fejedelmi fényvel, telve rajongó lelkesedéssel, határtalan tisztelettel fogadta a főváros hazafias lakossága a halhatatlan Kossuthnak idősebb fiát. Eljött, hogy atyja örökét átvegye; eljött, hogy felrálja a nemzetet delejes almából, eljött, hogy törvényes eszközökkel, elvek tisztaságával kivívja Magyarország függetlenségét.

„Nem rendet bontani jöttem“, — mondá beszédében, — „hanem békét ohajtók“. A Kossuth-névnek oly varázsa van Magyarországon, hogy Kossuth Ferencz programja, melyre Magyarország függetlenségének bázisát lerakni akarja, nemcsak osztatlan tetszéssel fog találkozni a házában, nemcsak, hogy a függetlenség magasztos eszméi elterjednek és bebocsáttatást nyernek a palotákba úgy, mint a kunyhókba; hanem ez a program lesz az, melylyel a törvényes rendnek legcélszerűbb megváltoztatása nélkül Magyarország a rég ohajtott függetlenséget kivívja.

A hivatalos hatalom satellesei, az intrasigens hippokraták bár mindent el fognak követni, hogy Kossuth Ferencznek tervei ne sikerüljenek és eszméi el ne terjedjenek: de ez minket és a magyar nemzetet el nem csüggeszt, sőt impulzust ad nekünk, hogy megkettőztetett erővel, lankadatlan erőlyel, tántoríthatatlan elhűséggel küzdjünk azért az eszméért, mely eddig is a legszebb törekvése vala a nemzetnek.

A háromszázötven éves járom kezd elviselhetetlenné válni s a jámbor békétűrű magyar népa házasságot felbontja és folytatja az önálló garson életet.

Háromszázötven éven át nem úgy élünk szomszédunkkal mint a babyloni szerelmes pár, Pyramos és Thisbe, de meg őriztük jellemünket, becsületünket, nemzetiségünket és kitartásunkat.

Bár Thisbét az oroszánok szétlétűi akarták és testét, mint Prometheuszét az a bizonyos kőféjű madár nem egyszer marcangolá, de azért élünk, él még Árpád népe! A sötétlétű pygmaeusok nem nyugodtak s nem nyugszanak ma sem.

Azonban a latin közmondás szavairaival élve: „Quilibet fortunae suae faber“ (kiki saját szerencséjének kovácsa) — elkövetkezend az idő, a midőn a független Magyarország virányos bércei tájaira még a nap is szében fog ragyogni.

Kossuth Ferencz lesz az, ki nagynevű atyjának méltó utódjaként Megváltójává válik a sokat sanyargatott nemzetnek. Ám vádoljanak minket, vagy rekriminálják őt a szeparatistikus törekvések vádjával: nem ijedünk meg, mert se mi — a nemzet — se Kossuth soha se fog törekedni a szeparatizmus kivételére, se mi, se Kossuth nem voltunk és nem leszünk illoyalisak az uralkodóval szemben.

Kossuth, a mint röviden körvonalozta működési programját, nem felejtette ki azt, hogy fennálló törvényeket se megbontani, se megígálni nem lehet, Kossuth Lajos élete egy nyitott könyv volt. Kossuth Ferencz a nyitott könyv második javított kiadása.

Jaj annak, ki profán kezekkel e nyitott könyv lapjait kiszakgatni merészi és ezerszeres jaj annak, ki a lapokat bemocskolni igyekszik. Azt az idiotát a nemzet jogos felháborodása el fogja söpörni.

Kossuth Ferencz megtelepedése bár sok embernek és kottériának nincs inyére, mert a sötétben dolgozók nem szeretik a fényt, a sugarat; de annál nagyobb öröme van benne az igaz magyar népnek, a romlatlan jellemű társaság kebelnek.

Üvölthet, vicsozithatja fogát, bizalmatlankodhatik Kossuthra a félvilág is, de ha hozzánk fordul, velünk van, értünk él, küzd, fárad, munkálkodik, erős védbástyája lesz neki Magyarországnak és megvédi minden irányban. Isten hozott tehát Kossuth Ferencz! A hanyatló nap még nem tűnt el a Kárpátok bércei közt, még felkel az, vedd kezébe a zászlót, melyet eddig is erős kezek tartottak, hadd ragyogjon a büszke trikolor a felkelő nap arany sugarában s hadd visszhangozzék a hármass bérce és négyes folyam tájain:

„Független, szabad Magyarország!“

D. N.

A kibontakozás.

Ezen czim alatt dr. Holló Lajos orsz. képviselő a „Magyarország“ mai számában nagy érdekt cikket ír, melyből közöljük a következőket:

A pártok beléletével foglalkozni haláttal és meddő dolog. Minden párt önmaga magának. Tettét, eljárását, törekvéseinek

célját és a céljai elérésére szolgáló eszközöket önmaga határozza meg. Ezekbe más pártok részéről beleavatkozni céltalan is illetlen is.

És mi még sem tartózkodunk attól, hogy ismételtelen ne foglalkozunk a politikai pártok alakulásának és csoportosulásának kérdésével. Tesszik ezt azért, mert hitünk szerint az ország belbékéjét olyan veszedelem fenyegeti, a melyet megelőzni minden pártnak legesleges kötelessége. Bár csalódnánk feltevésünkben, de az újabb jelenségek mind ijesztőbbeknek tüntetik fel a politikai és társadalmi alakulásokat az országban. Szemünk előtt egy nagy elválási proccszus kezd lefolyni, mely megbontja a magyar nemzet egységét és közéletünket hosszú időre áldástalan harcok szinterévé akarja tenni.

A nemzet felekezetei szerint kezd csoportosulni, nem azért, hogy egymással nemes versenyre keljen a hitélet erőltetésére, hanem, hogy egymással harcot vívjon a hatalomért. Felekezeti küzdelem a politikában, a megyében, a városnál, a társadalom körében és ezzel a felekezeti küzdelemmel járó gyűlölködés, türelmetlenség és visszavonás az, a minek szomorú előjeleit láthatja az országban ma mindenki. Ma talán még csak egyes vármegyék és egyes kerületek vannak inficiálva, de holnap inficiálva lehet már az egész ország és nem lesz hatalom, a mely a szemben álló tábornok egymás elleni gyűlöletét lelohasztani képes lenne.

Nézünk tétlenül a készülődő vihart és engedjük elsöpörtetni mindnyájunkat, eszméinkkel, törekvéseinkkel egyetemben? Vagy belevessük magunkat mi is az áradatba és beálljunk mi is küzdeni felekezeti célokért, felekezeti jelszavak alatt? Rettenetes probléma az, a mi előtt a politikai pártok ma állanak, de rettenetes az a helyzet is, a mi előtt az ország áll, ha valóra válik az, a mitől ma még csak félni lehet.

És a politikai pártok itt állanak tétlenül, lomhán, összetett kezekkel a kezdődő veszedelem láttára. Látja, tudja mindenki a baj közeledését, de tenni nem tesz senki egy lépést sem a veszedelem elhárítására. Szidással, egyesek ócsárlásával, a felelősségnek másokra való áthárításával nem megyünk semmire se. Hiába kutatjuk az okot, a mi a bajt előidézte, hiába leckéztetjük a bűnöket, a kik ezen vagy azon az oldalon kezdeményezői a veszedelem kitörésének. Nem a gyujtogatokat kell most üldözni, hanem először is a tüzet kell lokalizálni és ha lehet, eloltani.

A legnagyobb feladat kétségtelenül a többségben levő 67-iki alapon álló pártokra vár. Okos, határozott és férfias politikával a mai körülmények közt ők tehetnek legtöbb-

bet a nyugalom helyreállítására. A helyzet ma az, hogy a 67-iki alapon álló pártok különböző árnyalatai képezik ma a különböző felekezeti csoportosulások jegezedési pontját. Hogy ez joggal vagy jog nélkül történik-e nem kutatjuk, de az tény, hogy a protestáns áramlatok mind erősebben húzódnak a kormányon levő párt felé, míg a katolikus áramlat Apponyi köré látszik csoportosulni.

Fel lehet tenni, sőt bizonyára úgy van, hogy ez az állam és a vezető politikuskok akarata és hozzájárulása nélkül történik, de ez a meglevő tényen nem változtat semmit. A cél nem lehet sem itt, sem ott más, mint hogy ezt az önkéntelenül előálló veszélyes alakulást egy döntő lépéssel össze kell rombolni. Össze kell rombolni keletkezésében, mielőtt kiformalódását teljesen befejezhette volna. Ám legyen életerős felekezeti élet az országban, alakuljanak és szervezkedjenek lent és fent a különböző valláshoz tartozók, de ez az alakulás ne legyen politikai célokkal összekötve, ne legyen közéletünk minden körét és rétegét átölelő és domináló alakulás.

Az új czár.

Pétervár, nov. 2.

A hivatalos lap közli II. Miklós czár manifestumát, melyben III. Sándor czár halálának megemlézése után a következőket mondja: Vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy a mi fájdalomunk egész szeretett népeinknek is fájdalom és ne felejtse el a nép, hogy a szent Oroszország ereje és szilárdsága a népnek velünk való egyetben és az irántunk való határtalan odaadásban fekszik.

Mi pedig, e szomorú, de ünnepélyes órában, mielőtt az orosz birodalom s a vele elválaszthatatlanul egybekötött czárság, Lengyelország és Finnland nagyhatalmú ősi trónjára léptünk, megemlékezünk elhunyt atyánk hagyományáról és az ő szellemétől eltöltve, az egek ura előtt szent fogadást tesszünk, hogy egyedüli célunkat, mindig csak a hit Oroszország hatalmának és dicsőségének békés fejlődését és összes új alattvalóinak boldogítását fogjuk szem előtt tartani.

A manifestum azzal a parancssal végződik, hogy esküdjének hűséget Miklós czárnak és trónörökösének, a ki mindaddig a trónörökös címét fogja viselni, míg Isten az Alix hesseni hercegnővel kötendő házasságot fiával megálja.

A hercegprímás udvarából.

Esztergom, nov. 1.

Vaszary Kolos biboros hercegprímás, mint jelentették, egész csendben tilté meg névnapját. Azonban így sem kerülhette ki a népszerű egyházfejedelem a tömeges tisztelgéseket és gratulációkat. Esztergomban azonfőül ünnepség is volt az alkalmából tiszte-

letére; az ottani érseki papnevelő-intézet e hó 29-én, hétfőn, este fél 7 órakor fényesen sikerült ünnepélyt rendezett a biboros hercegprímásnak tiszteletére névnapja alkalmából. Az ünnepély tárgysorozata a következő volt:

1. Pápai hymnus Bellovits Ferenczről. Előadta az ének- és zenekar. 2. Üdvözlő beszéd. Mondta Merva Sámuel, IV. é. hittanhallgató. 3. Üdvözlő dal. Mozart „Varázsfuvola“ című dalművéből. Előadta az ének- és zenekar. 4. A naturalizmus harca a szupernaturalizmus ellen. Irta Wiedermann János, IV. éves hittanhallgató. 5. Nyitány Donizetti „Baját“ cz. operájához. Játssza az intézeti zenekar. 6. Örömhango. Irta: Urbányi Gyula, II. éves hittanhallgató. Szavalt: Erdősi Károly, III. éves hittanhallgató. 7. Török induló Verő „Szultán“ cz. operetjéből. Játssza az intézeti zenekar.

Az ünnepélyen jelen voltak: Boltizár J. érseki helynök, Sujánszky A. nagyprépost, Gräffl, Csernoch, Maszlachy, Mally, Komlóssy apátkanonokok, Helez A. polgármester Vojnits D. gymn. igazgató, dr. Fehér Gyula plébános, Magurányi ügyvéd, dr. Feichtinger orvos stb. Dr. Rosziyal J. apátkanonok és rektor az ünnepélyt néhány lelkes szóval zárta be.

A hercegprímás külföldben tegnap megleghangos levélben is megköszönte az esztergommegei alispánnak azt a figyelmét, hogy az ő szent Kolos napja alkalmából a vármegye közönsége és tisztikara nevében üdvözlötte és kérte, hogy az üdvözlő vármegyei közönséget és tisztikart biztosítsa jó indulatáról.

A hercegprímás ma este a főszékes-egyházban rendkívül nagyszámú közönség előtt mélyen megható imaszert szent beszédet mondott, az egyházfejedelem harangozás mellett vonult fel a főszékesegyházba s rövid ima után a szószékre ment.

Az egyháznagy remek egyházi szónoklatát azzal kezdte, hogy az ő gyermekkorában a temető, a hol kedveseink nyugosznak örök álmukat, olyan hely volt, a hol mély vallásos buzgalommal lehetett imádkozni, míg most a temetőből kiállításra rendeznek, virágokkal, koszorúkkal, lámpákkal fődik be a sírokat s a lenn nyugvókat buzgó imádkozókat alig lehet látni.

Beszéde további folyamán kiemelve, hogy drága szüleinek most is érzi a forró ülést, szívők verését, boldognak érzi magát, hogy e napon lelkük üdvéért buzgó imádkozhatik és felhívta a híveket, hogy szintén imádkozzanak szeretteik lelki üdvéért és jótéményeik által és az egymásközötti béke és felebaráti szeretet istápolásával minden pillanatban készen tartásuk lelkeiket, hogy az örök bíró előtt nyugodtan megjelenhessenek.

A beszéd a hívek mély benyomást tett.

Theol. palota szentelés.

Kolosvár, nov. 3.

A Trensintér külmagyar utcái szögletén egy új palotát építettek. Már fedélzetét készitik, de „alapkővet“ csak most, november 4-én teszik le. Ugy nevezik: ev. ref. theologiai fakultás.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1894. November 3.

E. Kovács Gyula mint Hamlet.*

A mai kor közönsége — mivel és mi-velletlen egyaránt — nagy elismeréssel adoz E. Kovács Gyula művészetének. És E. Kovács Gyula méltó az elismerésre azon eszmiségért, mely benne megnyilatkozik a szinpadon, s melylyel annyiszor felemeli lelkünket a köznapiságból, s elfeledtetit velünk a létet.

S ezt a nemesítő, fölemelő érzetet gyújtja föl E. Kovács Gyula oly kornak közönségében, melynek vastag realismusa egyáltalán nem rajong magas eszményekért, mely szinpadon is jobban szereti az alacsony színvonalu operettek meztelen pikantériát, s a francia szellemnek könnyed, sziporkázó életét, semmint a Shakespeare-féle szellemnek mély, örök jellemeit. És a közönség ezen hajlamával szemben a kolozsvári szinpadon repertoiron vannak az összes Shakespeare-dramák s az összes classicus tragédiák. Pedig jegyezzük meg, a kolozsvári színház sem állami intézet még, melynél első szempont a minél előkelőbb műsor; a kolozsvári színház műsorának megállapításában a minél nagyobb bevétel a főindíték. És mégis mit látunk? Azt, hogy Kolozsvárt a színházi repertoír fele részben az E. Kovács

Gyula magas művészetének szerepköréből telik ki.

E. Kovács Gyula vivja ki a mai kornak sok ledér, avagy komoly, de nem költői színjátéka fölött lelkünkben azon klasszikus szépnep győzelmét, melynek klasszicitását tudják mindnyájan, de érezni ma csak kevesen érzik. A művészi szépnep s egyszersmind az E. Kovács Gyula művészetének fényes diadala ez.

Pedig a mai kor közönsége tulajdonkép csak felerészben fogja föl az E. Kovács Gyula szinművészetét, sőt némileg félreismeri azt. — Máltányolja a benne megnyilatkozó erőt, pathos, fájdalmat, önharcot és küzdest, mely sohasem marad az írótl kifejezett mögött, s melyhez oly kifejezőleg járulnak a megfelelő szemés arczjáték, hű tagmozdulatok és természetes hanghordozás. De ezen tulajdonok magukban véve a szinművészetnek inkább csak mesterségség teszik, mint a költészetnek a verselés, a festészetnek a máz; és a melyek csak a conceptio, az eszme megérzékítésének eszközeiként jutnak művészi érvényre.

S épen a confectióban kulminál E. Kovács Gyula szinművészte, mely mélyreható hóse jellemének felfogásában s az egységesen felfogott jellem egyéniségéből kifolyólag alkalmazza természetszerűleg hiven a szemarcz- és tagjátékokat s a hanghordozást.

És hogy mennyire mély és biztos az E. Kovács Gyula conceptiója hósei jellemének megalkotásában: meggyőződhetett bárki, a ki Hamlet alakítását egyszer végig nézte.

Azért hozom fel épen Hamletet, mert tudvalevő, hogy a Hamlet jelleme nagyon is szövevényes, homályos és titkos, melynek ren-

dezetlen erejében a legkiválóbb kommentátorok is alig bírtak eligazodni. E remek tragédiának minden részéből buzog a poezis, minden sorában, mint réten a virág, pompázik a nagyszerű humor és fonséges pathos, melyet azonban a kommentátorok közül sokan nem tudtak Hamlet egységes jellemébe elhelyezni.

S míg a tudósok közül többen tudni vélték, hogy Hamlet jellemében psychologiai lag ez és ez nem lehetséges, hogy Hamlet folytonos habozása nem igazolható: addig E. Kovács Gyula megérzékíti Hamlet jellemét, melyet Shakespeare megteremtett, s minden szavát hiven beilleszt ezen jellembe és bebizonyítja, hogy Hamletnek Shakespeare megalkotta jelleme nemcsak nem lehetséges, de csakis így lehetséges.

Mindjárt a második színben előtűnik áll Kovács—Hamlet. Kétkedő tekintet ül éles szemében, mely mindent át akar szurni, nyitott nagy szája mintha mindent el akarja nyelni. Akárcsak egy kémkedő hódító! — Azonban mély fájdalmat mutató arca meggyőz bennünket, hogy nem a hódítás vágya, nem a nagyravágás szenvedélye, hanem saját szivbaja bántja, melyre inkább magyarázatot, mint gyógyító balzsamot kér. — Ezeket fejezte ki a második színben mozdulatlanul, szemével, szájjával és arczával E. Kovács Gyula. Majd azután morgott valamit s egyes érthetőbb kijelent szavaiból megtudjuk, hogy atyjának halálkozásán bánkodik, s anyjának korai férjhezmenetele bántja, mi gyanút kelt benne.

E. Kovács Gyula arca tehát az első

jelenésben fájdalmat és kételyt árult el. Valjon ez érzelmek, melyekben E. Kovács Gyula Hamlet—felfogása gyökerezik, oly érzelmek-e, melyek együttvéve képesek egy határozott irány felé torni?

Épességgel nem. Ime, miként magyarázza meg E. Kovács Gyula felfogása Hamlet későbbi habozását, s miként igazolja Shakespeare.

Hamlet akarata a fájdalom és kétely lekötve tartják s az nem irányulhat egy cél felé, hanem inkább szétárad s mindenre szórja nagyszerű humorát és fonséges pathosát; forrongó lelkéből kitörnek a pessimistikus gondolatok, melyek még inkább izgalmosba hozzák, s izgatottságra annyira fokozódik, hogy megleveníti atyja szellemét.

Megtudja aztán a valót. De ama hires u. n. hamleti monologban kiszéllőzötti bosszuerzettet, s ismét a fájdalom kerekedik felül, a mi elfanyarítja s tette képtelenné teszi lelkét. És E. Kovács Gyula ezen átmenetet a fájdalom és bosszu érzete között rendkívül finom arnyalattal érzékíti meg.

S így magyarázza meg E. Kovács Gyula, hogy bár Hamletnek előtte áll, mit kell tennie, de azért nem a tett kivételén fekszik lelke, hanem azon gondolon évdődik fájdalomában, mikép lehet ilyen bünt elkövetni a föld hátán, s hogy követhette azt el épen az ő anyja! A mi megint látományai felől támaszt kételyt lelkében, s határozottabban akarja megtudni a valót. Ebből származik a szinház jelenet, miből teljesen kiviláglik nagybátyjának és anyjának gaztette.

S így igazolja E. Kovács Gyula tovább

Hamletnek minden tettét, illetőleg tétlenségét, míg végre is a nagybátyja részéről elene való nyílt támadás arra készteti, hogy nagybátyját leszurja akkor, mikor már őt a Pphelia tragikuma s egyéb körülmények előzetesen tragikus hőssé tették.

Érdekes és figyelemre méltó, hogy a magyar tudományosságnak egyik kiténőse Alexander Bernát a mult év decemberében (már nem emlékszem, mily alkalommal) tartott felolvasásában, a Hamlet irodalom teljes ismeretében s mély psychologiai tudásán alapján, hasonlóképen lelki tünetről lelki tünetre menve, igaz psychologiai okokon felépültnek magyarázza Hamlet jellemét, a mint az E. Kovács Gyula Hamlet alakításából kiolvasható, s a mint én ezt ezeltől két évvel már meg is tettem.)*

E. Kovács Gyula tehát saját magában átélvén Hamlet lelki harcát, az elméleti psychologiaiánk tiszteke kevesebb ismeretével előbb és tisztábban megvilágította Hamlet jellemének tekervényes utvestőit, mint a lélek legkisebb rezgéseit ismerő tudós.

Ily mélyrehatóan concipálván E. Kovács Gyula hóseinek jellemét, ezen mély conceptióból szinművészetének sok, a mai közönségtől és kritikától sok tekintetben félre ismert jeles tulajdona származik, melyek őt a mai Magyarországnak legnagyobb tragikusává teszik.

Én azonban E. Kovács Gyulának csak erős concipáló tehetségét akartam ez alka-

*) L. „Nagykárolyi Független Hírlap“ 1892. jul. 14. sz.

Tehát új nevelő intézet, mely minden hazafi figyelmére érdemes. Lássuk, minő igényekkel lép fel? Mit ígér a nemzetnek, tudományának, és a felekezettnek, melynek címét viseli?

Már első belépése a világba: szemfényvesztés. Olyan névvel kéri, mely nem illeti.

Ifjú papokat akar nevelni, éppen úgy, miként Nagyenyeden, Debreczenben, Sárospatakon, Budapesten, Pápán a többi reformátusok; Eperjesen, Pozsonyban a lutheránusok, Kolozsvárt az unitáriusok hasonló foku tanintézetet teszik. Ezek úgy nevezik a magokét: theol. akadémia.

Az új már nevével is többet akar mutatni, — egyetemi rangot követel. Nagyságoltatja magát, pedig ő is csak Tiszteletes!

De minő szükség van az új theol. tanintézetre, kérdheti méltán az ezen ügy szövevényes múltjával ismeretlen közönség. Hiszen Nagyenyeden van egy virágzó főiskola, s ez ma is dicsekedésen teljesíti a ref. papnevelés kötelességét. Csak közelebből, szeptember 9-kén dr. Kovács Ödön theol. tanár nevéhez kötve ülte meg föllendülésének 25 éves ünnepét, mikor is fényesen igazolta, hogy a modern theológiának mennyi derék harcosát bocsátotta ki ezen idő alatt falai között.

A Bethlen főiskolát már fejedelmi alapítójának végrendelete kötelezi első sorban a theologiai tudományok tanítására, és az intézet előjárósága közelebből elhatározza, hogy haladások által súlyosan érintett theologiai tanítói személyzetét új választások által mentől előbb kiegészíti és megerősíti.

Ugyanis, miként a közönség erről időnként részvétellel értesülhetett, 1893. augusztus 14-ikén meghalt Józsa Zsigmond enyedi theol. tanár 31 éves korában, 1894. január 16-ikán Kiss Albert 28 éves korában, április 23-án Hegedűs János 72 éves és végre október 13-ikán Berde Sándor theol. tanár 38 éves korában; tehát a nagobbreszt férfi kora delén.

A Bethlen főiskola ezen gyászával szemben van-e oka az egyházkertület főhatóságának Kolozsvárt örömtünnet, alapkövetései ünnepélyeket rendezni?

Ugy látszik saját szempontjából igen, mert a nagyenyedi theol. akadémia utolsó támaszát dr. Kovács Ödönt is fényes ígéretekkel igyekezik Nagy-Enyed elhagyására bírni s bár ő tudja legjobban, hogy valótlán — félhivatalosan híreszteli, hogy dr. Kovács a meghívást elfogadta.

Valamennyi theol. akadémiaiban, még Budapesten is, az ország szívében felére apadt a régihez képest a papi pályára lépő ifjak száma. Például Enyeden a régi 60—70-ről az idén 34-re szállott.

Ilyen tapasztalatokkal szemben nem volna e természetes orvoslás, hogy igyekezzenek a ref. felekezeti ügyek vezetői egyházaik vagyoni állapotán segíteni, a papi állomások jövedelmét gyarapítani, melyről más jövedelmezőbb életpályák a tanuló ifjakat elvonják.

Az új kolozsvári akadémia évi kiadásaira 28,600 forint költséggel van felvéve. Istennel! minő nagy nemzeti hivatást teljesítenie a magyar állam szolgálatában az erdélyi ref. egyházkertület, ha a helyett, hogy ezen összeget egy fölösleges második akadémia

vesztegetné, azt papok, iskolák javadalmazására fordítaná! Ugy is az új palota éppen a szegény egyházak tulajdonát képező tőkék bérzei spekulációkkal szervezett jövedelméből építettet.

Ez lenne az igazi bölcs intézkedés, mely áldást és békességet teremtene a haza és a ref. felekezet számára.

Ezért nem tudunk örövendeni ennek az erőszakolt ünnepélynek; ennek az alaptalan és felesleges új tanintézetnek.

A kikepedig olvasóink közül ezen kérdés bővebben érdekel, utasítjuk azon „Emlékkönyv“-re, mely közelebből Nagyenyeden dr. Kovács Ödön ref. theol. tanárságának 25 éves ünnepélye alkalmából jelent meg. Kiadták az ünnepelt tanítványai; ára 1 forint. Adatainkat mi is abból merítettük.

R. H.

Lóverseny.

Az Erdélyrészi Falka Vadász Társulat 1894 november 4-iki versenyeinek programja.

Verseny kezdete d. e. 11 órakor, félóránként új futás.

Versenybírók: Gróf Bánffy, György. Gálóczy Tivadar altábornagy, Br. Feilitzsch Arthur.

Vitabírók: Gr. Bánffy György. Gálóczy Tivadar altábornagy. Br. Wesselényi Béla.

Pályafelügyelő: Brandtner Gyula kapitány.

Indítók: lovag Bakó Ferencz, Fehérvári Jenő.

Mázsáló: Szereday Aladár.

Társ. titkár: koltói gr. Teleki László.

Versenytitkár: ifj. gr. Bánffy Miklós.

I. Zsuki díj. Akadémia-verseny. Államdíj 5000 frank. Ebből 700 frank az elsőnek, 350 frank, a másodiknak, 250 frank a harmadiknak, 200 frank a negyediknek, 400 frank a nyertes ló tenyésztőjének és tiszteltéj 100 frank értékben a nyertes ló lovasának. Távoltság circa 3000 méter.

1. Gr. Bethlen Károly 5. é. f. h. Tekerő fehér test, kék ujjak és sapka.

2. Beldi László 4. é. p. k. Bella vörös test, ujjak és sapka.

3. Br. Bornemisza E. 6. é. sz. k. Charming sarga test, kék ujjak és sapka.

4. Illyés Viktor 4. é. p. k. Babám. 5. Ugyanaz 4. é. f. k. Nora drapsin test, bordeaux vörös ujjak és sapka.

6. Gr. Horváth Tholdy Rudolf id. p. h. Rontó kék test, sarga szallag, vörössarga sapka.

7. Szereday Aladár 6. é. p. k. Szellő piros test és ujjak, kék sapka.

8. Sz. M. Sz. szövetség id. p. h. Pajzán. 9. Ugyanaz 4. é. sp. k. Aurora sarga test, kék szallag, vörös sapka.

10. Tholnay Reginál 4. é. p. k. Futonez. 11. Ugyanaz 4. é. s. k. Willi. 12. Ugyanaz 4. é. p. k. Fífine bordeaux vörös test és sapka, sarga ujjak.

13. Br. Kemény Ákos 5. é. p. k. Tulipán lazac varás test, sötét vörös ujjak és sapka.

14. Br. Wesselényi Béla 5. é. p. k. Fátoly kék és fehér csikos test és ujjak, fehér sapka.

II. Erdélyi Gazd. Egyet. díja. Akadémia-verseny. 200 korona. Ebből 150 korona az 1-ső lónak, 50 korona a 2-iknek, a tételek a 3-ik lóé. Távoltság 3200 méter.

1. Antos István id. sz. k. Sayda, vörös test, sarga ujjak és sapka.

2. Gr. Bethlen Károly 4. é. sz. k. Árva fehér test, kék ujjak és sapka.

3. Br. Kemény Ákos 4. é. s. k. Zsuzsika lazac vörös test, sötét vörös ujjak és sapka.

4. Gr. Mikes Zsigmond 5. é. sz. k. Czofa. 5. Szereday Aladár 6. é. sz. k. Erzsípiros test és ujjak, kék sapka.

III. Állami ménék döntő versenye. Távoltság circa 5000 méter.

1. Verneul fekete.

2. Kisbér-Öcsce sötét pej.

3. Holló fekete.

4. Zarif világos sarga.

5. Gazlan Shagya szürke.

6. Ben Achmet sötét szürke.

7. Ó-Baján sötét pej.

8. Csengő világos szürke.

9. Pluto Fantasca sötét pej.

10. Pásztor szög-sarga.

IV. Kolozsvár város díja. Akadémia-verseny. 600 korona. Ebből 300 korona az 1-ső, 150 korona a 2-ik, 100 korona a 3-ik, 50 korona a 4-ik lónak. — Az 1-ső, 2-ik, 3-ik és 4-ik helyre beérkezett lovak a bejelentési áron árverésen eladók. Távoltság 4000 méter.

1. Antos István 5. é. p. h. Pajkos, vörös test, sarga ujjak és sapka.

2. Gr. Bethlen Károly 4. é. p. h. Czimbora, fehér test, kék ujjak és sapka.

3. Beldi László 4. é. s. k. Bánat, vörös test, ujjak és sapka.

4. Illyés Viktor 4. é. p. h. Csárdás. 5. Ugyanaz 4. é. s. h. Menelau, drapsin test, bordeaux vörös ujjak és sapka.

6. Szereday Aladár 6. é. p. k. Minerva. 7. Ugyanaz 5. é. f. k. Boglár, piros test és ujjak, kék sapka.

8. Sz. M. Sz. szövetség 4. é. s. k. Mátka. 9. Ugyanaz 4. é. p. k. Malamocco, sarga test, kék szallag, vörös sapka.

10. Tholnay Reginál 4. p. k. Futonez, bordeaux vörös test és sapka, sarga ujjak.

V. Erdélyi díj. Akadémia-verseny. Államdíj 6000 korona. Ebből 2000 korona az 1-ső lónak, 1400 korona a 2-iknek, 1100 korona a 3-iknak, 1000 korona a 4-iknek, 400 korona a győztes ló tenyésztőjének és tiszteltéj 100 korona értékben a győztes lovasnak. Az 1-ső, 2-ik, 3-ik és 4-ik helyre beérkezett lovak a bejelentési áron eladók. Távoltság circa 6000 méter.

1. Gróf Bethlen Károly 5. f. m. Páris. 2. Ugyanaz 4. p. h. Mameluk, kék és fehér csikus test és ujjak, fehér sapka.

3. Beldi László 4. f. k. Bimbó, veres test, ujjak és sapka.

4. Br. Bornemisza Elemér 6. p. h. Pengő, sarga test, kék ujjak és sapka.

5. Gr. Horváth Tholdy Rudolf 4. s. k. Francillon kék test, sarga szallag, vörös sarga sapka.

6. Illyés Viktor 4. é. s. h. Gaston. 7. Ugyanaz 4. p. h. Csárdás. 8. Ugyanaz 4. p. k. Aida drapsin test, bordeaux vörös ujjak és sapka.

9. Gr. Spannochi Leó 5. p. h. Gassenbub, sarga test, világos kék szallag, gombok és sapka.

10. Sz. M. Sz. Szövetség 4. s. h. Dominó. 11. Sz. M. Sz. Szövetség nev. Beldi László lovát. id. s. k. Mathild sarga test, kék szallag vörös sapka.

12. Szereday Aladár id. p. k. Judith. 13. Ugyanaz 6. p. h. Dandár piros test és ujjak, kék sapka.

14. Tholnay Reginál 4. p. k. Willi. 15. Ugyanaz 4. f. k. Futonez bordeaux vörös test és sapka, sarga ujjak.

VI. Hadsereg akadémia-verseny. Legkegyelmesebben adományozza Ö Felsőleg által 100 arany. Ebből 70 az 1-ső, 20 a 2-ik, 10 a 3-ik lónak. Távoltság circa 5'00 méter.

1. Gr. Horváth Tholdy Rudolf es. és kir. huszárhadnagy 4. s. k. Francillon. 2. Ugyan-

az 4. p. k. Bloom-Blossom, kék test, sarga szallag, vörös sarga sapka.

3. Máriássy Attila es. és kir. huszárhadnagy id. p. h. Doboz, kék szürke.

4. Br. Wildburg Arthur es. és kir. huszárhadnagy 5. p. h. Sármany, kék test, fehér sapka.

Indítvány,

a Kolozsvárt uralkodó cseléd-mizériák megszüntetésére.

(A kolozsvári hölgyekhez, s a vidéki lelkészek, tanítók, postamesterek, körjegyzőkhöz.)

Hölgyeim és Uraim! Cseléd-mizériák dolgában sehol nyomoruságosabb állapot nem uralkodik mint Kolozsváron. Kolozsváron és környékén kevés a szegény ember, a kinek leánya akkora intelligenciával bír, hogy egy uri házban a cselédszolgálatokat kifogástalanul elvégezhesse. A szolgálatra alkalmas elem Kolozsvárról és környékéről inkább a dohánygyárba megy, hol 3—4 ezer nő állandó foglalkozást nyer, s hol az élet mégis csak szabaddal, mint a szolgálatban.

A cseléd-szolgálatok teljesítésére tehát jobbra a távolabb vidékekről bevándorló leányok állanak be.

Ugye de milyenek ezek a leányok? Többnyire olyanok, a kik míg idáig jöttek s míg az elhelyező intézetek őket helyreállították, több kisebb-nagyobb vidéki városban bevégzték a rossznak minden alsó és középső iskoláját s Kolozsvárra jöbőre csak azért jönnek, hogy itt végig műveljék annak egyetemét is.

Cselédeink nagy része rest, tudatlan, tolvaj, hazug. Az engedelmesség a katejükban teljesen hiányzik, a hűség pedig be sem volt írva oda soha. Nem tagja, hűséges öre a családnak, hanem a legmegátalkodottabb ellensége. Tudvalevőleg a házi tolvajt tartják a legveszélyesebbeknek, de némely cseléd még ezeken is túl tesz.

Nem csak vagyonában lopja meg a cseléd az őt befogadó család tagjait, hanem megpróbálja legdrágább kincsében, becsületében, és egészségében is.

Az erkölcselen cselédek ugyanis a családtagok erkölcsét a magukéhoz mérik s a jó tettet azzal halálják meg, hogy szakadatlanul pletykálkodva uton-utódon rágalmazzák kenyeradóikat.

Egy nagy része az elkövetett bűnök következtében, a nélkül, hogy a család tudná, ragályos betegségben sinlődik, s nagyon sokszor csak akkor tűnik ki a dolog, a mikor a család hol egyik, hol másik gyermekére a velük foglalkozó cselédől a baj elragadt.

Számos család van, a melynek reményteljes sarjait vértükben fertőztették meg ezek a perszonák.

Általán véve, ma a cselédekkel való bánásmód a családok körében sokkal humánusabb, mint volt régen. Sokkal jobb ellátást nyernek, kevésbé fárasztó s kényelmesebb a szolgálatuk s több a szabadságidejük, mint a hajdanának a régibb idők cselédtartó gazdáinak. Előnyöket hatványozott mértékben fizetik vissza — rosszal a cselédek. Kolozsváron nincs orvoslás a cseléd mizériák ellen, mert a törvény öre, a hatóság csak büntet, de nem javít.

zanyos! — válaszolá lady Adéla. Az a leány rendkívül erős és egészséges — a ki folytonosan a szabadban van, uszik, lovagol, korszolázik, teniszt játszik, sőt még krikettet is tud a testvérel — az olyanféle parasztosan erős leányok nem szoktak elajulni.

— Gondolod, — kérde lady Carlton csudálkozva, hogy ő szinlelte! Én hiszem hogy egy kissé fáradtnak érezte magát. Talán a bor nagyon erős volt neki, és többet ivott, vagy abba a nagyanyjáról reá maradt irtózatok ruhába erősen be volt tűzve, — lehet, hogy kényelmetlenül érezte magát, — de megvagyok róla győződve, hogy nagytotta a rosszulletét, csak azért, hogy hűhöl csináljon, és hogy az urak vigyék ki a tereből és a pillanat hősnője legyen.

Lady Carlton érezte, hogy ez a beszéd kegyetlenül igazságtalan volt; és még is, miután Áura idegen volt előtte, alig tudta, hogy miképpen vegye a védelmébe.

— Én nem tettem volna fel róla, hogy olyan féle legyen, — mondá szeliden; én előttem egy igen kedves, egyszerű és természetes gyermeknek látszott; ő oly rendkívül szép!

Ez a megjegyzés kimondhatatlanul bosszantotta Lady Adélát.

— De látod édesem, te nem ösmered Beván Aurát, és én ösmerem, — válaszolá szigorú hangon. Én egész életében ösmerem és nem vagyok vele megelégedve, és a társaságát nem tartom a lányomhoz valónak. Természetes, hogy miután szomszédunk, és az atyja emlékeztet nem kerülhetjük el, hogy néha házuunkhoz ne hívjuk; de mennyire lehet, igyekezem minél ritkábban hívni házuhoz! Gyermekkorában egy pajzán portéka volt, és mint nagy leány azt hiszem, hogy egy haszontalan tetszelgő, léha, kaczer teremtet!

— Oh, Lady Adéla!

— Merem állítani, hogy mind ez az ő

Már pedig a gazdának nem elégtétel s nem kárpótás az, ha tolvaj, vagy rágalmazó, vagy ragályos betegségben sinlődő vagy más tekintetben erkölcselen cselédjét megbüntetik. Az okozott anyagi, erkölcsi, vagy egészségbeli kárt sem a cseléd, sem a törvény megtéríteni nem tudja soha.

Arról kell tehát gondoskodni, hogy Kolozsvár város urnői a cselédszolgálatok teljesítésére szelid, jó erkölcsű, hűséges és szorgalmas leányokat kapjanak.

A jó háziasszonyok megérdemlik a jó cselédeket és különösen megérdemlik a kolozsvári háziasszonyok, mert sehol cselédeket akkora figyelemben és jólétben nem részesítenek, mint itten.

Eze őtt néhány évvel Inczedy Samuelné urnő egy nagyon szép indítványt tett. Azt javasolta ugyanis, hogy egy cselédképző-intézetet kell alakítani, a hol a leányok a ház körül szükséges gyakorlati szolgálatokat elsajátítsák. Megokolta kitérő indítványát az évek óta fennálló cseléd-mizériákkal és utalt arra, hogy nagyon sok házaspár életében a kedvetlenség, zavar, viszály, elégedetlenség és folytonos háborúnak indító okai mind csak a rossz cselédekben keresendők.

Egy ilyen intézet felállítását a fejlődés rendje szerint tényleg be kell hogy következzék.

Addig is azonban a gyakorlati alapokra helyezkedve, a mint lehet, egyesülés után javítani kell a helyzetet.

Indítványom tehát a következő:

(Vége köv.)

A hét krónikája.

Kolozsvár, nov. 3.

Ez a hét Kolozsvárt arról nevezetes, hogy ez esztendő legnagyobb vására éppen beleesett. Erre a vásárra messzi vidékekről elvándorolnak az emberek, mert Kolozsvár vagy kincses, vagy nem kincses, de az tény, hogy tenger sok kincset visz ilyenkor a piacra.

Megjelenik ezen a vásáron a székel az ő szöttekkel és fenyőfélével; megjelenik a szász az ő hagymájával és gyümölcseivel; megjelenik a havas népe az ő faedényével; megjelenik a szegedi az ő paprikájával, szappanyával és tarhonyájával, és megjelenik a közeli vidék az ő mindenféle veteményével. A város minden része sátortergelen uszik és rengeteg sok nép tolong, lármáz, vásárol és öngeleg szanaszét.

Napokig tart ez a vásár, mialatt megrikul az eladni szánt portéka, elfogy a vásárlásra szánt pénz s aztán ujra felveszi az utca az ő hétköznapi arculatát.

Azt mondják, hogy a halottak napján kitűnik, hogy a siron tul sem vagyunk egyetlen, mert ha végig nézzük a kivilágított sironkat, azt tapasztaljuk, hogy a gazdagok siron drága koszorukkal ékesítve, valóságos fénytengerben uszik, míg a szegények sironján mindössze néhány szál gyertya pislog.

Látszólag igaz ugyan de lényegileg nem, mert a pompás siron nem a halott, hanem az élők különbségét jelenti. Odalent dús gazdagok, vagy a hatalmasok sironjában éppen az a rideg, sötét némaság uralkodik

lommall ismertetni az ő Hamlet felfogásának alapján, s színművészetének egyéb tulajdonairól jelen cikkemben nincs terem megemlékezni.

RENCZ JÁNOS.

Aura.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

XI.

(Folytatás.)

(22)

Két mértőföldnyi ut soha sem tetszett ily hosszúnak előtte. Esteledett és sötétedett; és most az eső kezdett esni, átázta az ő vékony ruháját, és kibomlott haját megnevessítette. Eleinte azt reménylte, hogy találkozik az uton valakivel a ki segítségére lesz, vagy egy szekérrel, mely felveszi, és ezáltal hamarabb célhoz juthat.

De szerencsétlenségére nem találkozott senkivel — még egy a munkájától hazatérő napaszmossal sem — és a hosszú egyenes uton, mely fehér vonalként nyult el előtte a völgyben, semmiféle járművet nem látott.

Néha szaladva és néha nagyon gyorsan menve, bátran haladt előre. A sietség miatt fáradtságot kezdett érezni, s a kis vékony cipői, melyek különben is régiék és viseltesek voltak, egészen átázta. De a fájdalomtól győtrött és a doktor érkezését váró beteg anyjára való gondolat bátorságot öntött a szívébe és utjának a folytatására erőt adott a tagjaiba.

Vége közel volt Raybridghez. A domb oldalán levő házak sötét tömegét láthatta, — látta a mint az ablakok egymás után kezdtek kivilágosodni és az utca lámpái fel-

gyulni; már a doktor is megtudta különbözni a többiek között, látta, hogy az elfogadó szobájának az ablakában egy gyertya égett, — jeleül, hogy otthon volt. És ekkor hirtelen, egész közel a háta mögött kocsizörgést hallott. A következő pillanatban két szép csengős hámu ló jelent meg, lámpák fénye villant a szemébe, és egy könnyű kocsi mellette állott meg.

— Beván kisasszony, kegyed az?

Aura nem tudott szólni; fuldokló lihegással vette a lélegzetet. Esőtől nedves arcát a beszélő felé fordította. A férfi Strange Robert volt. Aura nem hitte lehetségesnek, hogy valaha ennyire tudjon őrltni, ha őt meglátja, Strange ur egy pillanat alatt leugrott és az ő oldala mellett volt.

— Az anyám nagyon rosszul van, — lihegte a leány; — a doktorért megyek! — Üljön fel; én oda viszem rögtön, volt a válasz.

XII.

Lady Marchmont Adéla és lady Carlton együtt voltak kint a viktoriában és egy közös barátjuknál teázta a ki éppen Raybridge mellett lakott. Ez a báráné rég óta nem találkozott lady Carltonnal és sok beszélni valója volt vele. A kocsit hátra kiték az istálló felé és a lady egy egész óráig ülték pletykázva és csevegeve, hogy az asszonyok a kávé és tea felett szoktak tenni.

Szinte beszédtelenedt és az eső esni kezdett, — midőn hazafele indultak. — Lady Adéla a kocsit fedjélt felhúzatva és megparancsolta a kocsinak, hogy oly sebesen hajtson haza, a hogy csak tud.

Nem képzeltem, hogy így elkéstünk, — mondá, a mint a kényelmes kocsi elhelyezkedtek. Beszélgetés közben az idő oly gyorsan telik és Bloomfieldné olyan kedves

mulattató teremtet. Az első csengetésre alig érkezünk haza; és a férjemet semmi sem bosszantja annyira, mint ha várakozni kell az ebédjére.

— Kedvesem, én úgy találom, hogy a legtöbb férfinek megvan az a természete; a rendes időben való étkezést mindnyájan szeretik. De mi nem fogunk hosszasan öltözködni. Ha jól emlékezem, azt mondtad, hogy ma nem lesznek idegen vendégek!

— Nem; — senkit sem hívtam meg. Mi magunk is elég nagy társaságot képeztünk.

— De lady Adéla, a fiatal elem győren van képviselve. Nem óhajtaná a te kedves Olivád, hogy fiatal barátnekat gyűjts a házhoz? Például azt a kedves leányt, a szegény Beván Dávid leányát, a ki a mult este nálad ebédelt és azt a szerény becsűdű fiút, a leány testvérét —

— Oh, ne beszélj nekem azokról a fiatal Bevánokról! — kiáltá lady Adéla ingerülten. Nekem nincs türelmem velük!

— Miért? Szegény gyermekek mit vétettek ellened? — kérde lady Carlton csudálkozva.

— A fiuval nem sokat törődöm. Dávid ártalmatlan, ámbar nagyon buta és úgy látszik, hogy Jakab szereti, mert jó lövő, — de, a mi Aurát illeti, valahányszor egy kis szíveséget mutatok iránta, mindig okom van azt megbánni. Hiszen láttad, hogy akkor este milyen zavart csinált, — az egész asztaltársaságot felbolgoyagta!

— Szegény gyermek, ő nem tehetett arról, hogy elajult, — mondá lady Carlton szeliden.

mint a légszegényebb sirban, és a drága érzékporsóban úgy porlik szét a tetem, mint a legégyszerűbb deszkakoporsóban.

És ha meghal a hatalmas cészár, ki ura parancsolója volt millióknak, épen olyan hideg tehetetlen néma hullá, mint az a szegény ördög, a kinek alig volt meg a betevő falatja.

Az emberek bályányokat szoktak emelni maguknak, de a természet, a mely teremtményei között nem ismer különbséget, mindent egyenlővé tesz. Rommá lesznek az alkotások, összetörnek a bályányok, a kit egy rövid életen át véletlenül a vak sors urrá tett milliók felett, az enyészet egy pillanat alatt elsöpri a trónról, hogy ismét az legyen, a miből alkotottak.

És a mint bolygunk a megvilágított sírok felett, csak azt látjuk, hogy az élők vetélkednek és az élők nem akarják, hogy a halottak a siron túl is egyenlők legyenek, de érezzük, hogy odalent erről mit sem tudnak és egyik épen olyan csendes, porló tetem, mint a másik.

Hatalmas Caesar, ha föld röge lett,
Lyukat tőm, hogy kizárja a szelet."

Sajtópör és ismét sajtópör. Még abban az országban is megsohálnak egy natioeska örökös felszámolását, melyet Afrika ismeretlen részének neveznek, s a melyet még semmiféle utazó nem fedezett fel, s a hol az ember igen izletesnek találja embertársa húsát, csak éppen itt van meg a türelem mérhetetlen határa.

Hát bizony ezen a héten perlekedett a magyar állam ismét az oláhokkal. Ez pedig így megy hétről-hétre. Az apró martyrok pár heti kényelmes államfogház miatt nem akarnak tágitani. Pénzükből pedig nem kerül a komédia, mert a Liga fizeti. A pénzbüntetés különben aránylag csekély. A mi ügyészségünk még a lapokban közzétett hivatalos ítélet árát is a minimumra igyekszik redukálni, nehogy a Liga pénzzavarba jusson.

Igy hát lehet nyugodtan lázítani tovább is. Pénzbe nem kerül s a pár heti államfogház minden oláh betűszedő a mártírság díszes polczára emel.

A hétnek, minket érdeklő nevezetes eseménye volt a zsuki-lóversenyek. Az „Erdélyrészi Falka-Vadász Társaság” a kellemezt hasznosabbal alig köthette volna össze. A lótenyésztés fontos gazdasági tényező nálunk és éppen a Falkavadász Társaság ennek a fellendítésére tett nagyonsok.

Főérdeme van a dologban br. Wesselényi Bélának, a kinek kitartó tevékenysége hozta létre az „Erdélyrészi Falkavadász Társaságot.”

A mult vasárnap tartotta a társaság első versenyt, a melynek kitűnő eredményéről már megemlékeztünk. Holnap lesz a második versenyfutás. A nagy közönség is sok érdeklődést tanúsít a versenyek iránt, a mennyiben tömegesen szokott megjelenni a zsuki versenyeken, a melyek még laikus embernek is sok élvezetést nyújtanak.

Krónikás.

November

Ijével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési feltételeink a régiek.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 3.

— **Milyen telünk lesz?** Azt mondja Petőfi, hogy nem jó szakács Magyarország. Van annyi főzni valója, melyből tisztességesen jól lakhatnék naponként háromszor az egész ország, és még fölülleg is maradna. Csak hogy Magyarország, a rossz szakács, nem tudja ezt a sok ételmet arányosan kifőzni. Az alföldön talásgos zsirosan főz, a felvidék tőjainak pedig foghegyre is alig jut valami a gazdag eléstárból. A milyen rossz szakács Magyarország, épen olyan rossz fűtő. Van annyi fűteni valója, melyet ha arányosan beosztva fűtne el, nem lenne ebben a hazában soha elviselhetetlen hideg, vagy tűrhetetlen hőség. Ámde ez az ostoba fűtő nyáron át, mikor senkinek se volna rá szüksége, be-be-fűt olyan kegyetlenül hogy majd meggyul az ember, ha el nem rákőzik az ember a kemence elé, — a napról. — Télire aztán alig marad valami fűteni való, — s ekkor akár megfagyhat az ember az ország fűtőjének gondolkodása mián. És természetesen, minél több meleget elpazarolt szükségtelenül, ezáltalánul, sőt határozott kárunkra nyáron a rossz fűtő, annál kevesebb fűteni való maradt így annál nagyobb hideget várhatunk télire. Elmult nyáron rettenetes volt a hőség és nagyon ritkán volt eső; úgy hogy a tengeri, répa, továbbá a kerti vetemények egészen összáradtak ezen pazar fűtésnek miatta. Most aztán már nincs fája az ország fűtőjének s így igen erős télnek nézünk eléje. Más időmérés szerint abból következtethető a hideg tél, mert igen sok idő, mogyoró s több efféle termett az idén. És ez azért történt, mert az

előrelátó természet gondoskodni akart a mokus, majom, hősérs s más magyakkal élő állatokról, hogy ne keljen majd a hosszún, kemény tél folyamán éhségben elpusztulniok. Szóval minden arra mutat, hogy kemény télünk, lesz, hacsak az országos fűtő jövő évi fűtési átalányából nem előlegez egy keveset.

— **Téli sport.** A hideg napok beállta következtében a sétatéri tavon is előkészületek történnek arra nézve, hogy a korcsolyázás sportja, a mint fagy, lehetővé tétessék. A sétatéri tavat a tavasszal jóval megnagyobbították. A téli korcsolyázás ennek következtében kényelmesebb is és kellemesebb is lesz. Különösen a tanulóknak s a mit-korcsolyázóknak lesz tág terük a sport művelésére. A villamos lámpákat is praktikusabban állítják fel. E lámpákat t. i. a pálya fölött helyezik el, hogy fényükkel minden pontját bevilágítsák a tónak.

— **A zsuki lóversenyekre** menettérti jegyek a központi szállító hivatalban kaphatók. Különbön reggel a vasuti indóháznál is lehet jegyet váltani.

— **A holnapi lóversenyek** alkalmával, mint a mult vasárnap menet-térti jegyeket adnak ki. Egy első osztályu jegy ára 2 frt, második osztály 1 frt 50 kr., harmadosztály 50 kr. E vasuti jegyek egyszersmind belépti jegyül is szolgálnak.

— **Színház.** Igen sikerült előadásban ujtották fel tegnap Benedix szellemes vigjátékát a „Gyöngéd rokonok”-at. A szereplők kivétel nélkül kedvel és jól játszottak. A tegnapi előadásban Siposs Etelka először mutatta be magát nagyobb drámai, illetőleg naiva szerepben. K. Gerő Lina szerepét játszotta, mely pedig meglepő szerencsével. — A szép számban megjelent közönség mindvégig jó mulatott a nagyon sikerült előadásban bemutatott szellemes vigjátékon.

— **A vízvezetéki csatorna** beton-munkálatait a beállott hideg idő következtében beszüntették, míg ellenben a csőhálózati munkálatokat szorgalmasan folytatják.

— **Alapkövetéti ünnepély.** A kolozsvári ev. ref. theol. fakultás „alapkövetéti ünnepélyének” programja. I. D. e. fél 10 óra kor ünnepélyes istentisztelet a reformáció emléké-ünnepe alkalmából a külmagyar-utcai ev. ref. templomban, melynek sorrendje a következő: 1. Invocatio, énekl a gyülekezet. 2. Alkalmi dicséret, énekl a gyülekezet. 3. Karének, az ev. ref. egyházi földész-énekkar által. 4. Ima. 5. Karének, a polgári daloskör által. 6. Alkalmi beszéd, tartja Tóthfalusi József, ev. ref. püspöki titkár. 7. Gyülekezet éneke. II. 11 óra kor kívonulás a Külmagyar-utca 1. szám alatt épülő theologiai fakultás épületéhez a alapkövetéti ünnepély megtartása végett, melynek sorrendje: 1. Karének, az ev. ref. egyházi földész-énekkar által 2. Ima, főtisz. Szász Domokos erdélyi ev. ref. püspök aa. által. 3. Az alapba helyezőndó okmány felolvasása és aláírása. 4. Jelige mondásával kapcsolatos kalapácsütések megtétele 5. Karének, a polgári daloskör által. Délután 2 óra kor diszebed.

— **Az erdélyi gazdasági egyeslet** igazgató választmánya 1894. évi november hó 5-ikén d. u. 3 óra kor ülést tart az egyesületi irodában (bel. középcaza 11. sz.), melyre a t. tagok ezennel meghivatnak. Kolozsvárt, 1894. november hó 3. Sz. Szakács Péter titkár.

— **A dohánygyár és a közönség.** Már két izben panaszkodtak lapunknál, hogy a kolozsvári dohánygyár igazgatója nem adott engedélyt a látogatóknak, hogy a gyár működését és helyiségeit megtekinthessék. — Ezt igen rosszul cselekszik az igazgató ur, mert ezáltal ellenséges indulatokat ébreszt a gyár iránt.

— **Elfoglott zsebmetsző.** Tegnap este igen elegáns urat csáptak el a rendőrség, kia nagy ősi vásárra jött szerencsét próbálni. A neve: Lichtenberg Salamon Sámuel mádi illetőségű úgynök. Akkor csápták meg, mikor egy b. hunyadi kereskedő tárcáját 200 frttal terhelve, kivette a kereskedő zsebéből.

— **Telefon mizeriák.** A kolozsvári telefonok néha össze kabalyodnak, néha nem csengetnek, néha pedig nem azzal állítanak szóba, a kivel beszélni akarunk. Oka ennek az, hogy a közponon átalakítási munkákat végeznek. Ez a telefonos kisasszonyoknak okoz sok bajt, a kik a beszélő szerkezetek fogvátékosságát s a beszélők bosszuságát minden tőlük kitelhető módon pótolni és eloszlatni igyekezknek. A munkák különben arra irányulnak, hogy jobban lehessen a beszélgetést hallani, a mi óhajtható is és egyelőre a telefonok helyett csak a kisasszonyok jó indulatáról és buzgalomáról szólhatunk elismeréssel.

— **Meghívó.** Az egyetemi kör táncestélyeit rendező bizottság f. hó 5-én (hétfőn) d. u. 5 óra kor az egyetemi kör helyiségében gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Tártyak: Választások és különféle intézkedések. Kolozsvárt 1894. november 3. Grác Gusztáv, biz. alelnök.

— **Új fogorvosi-müterm M.-Vásárhely.** Fiadfalvi dr. Nyerges Gábor, egyetemünk volt derék hallgatója, kit augusztus havában választottak meg a marosvásárhelyi orsz. kórházhoz orvosnak, folyó hó 1-én — miután a fogászati tanulmányai fejlesztése végett nagyobb utat tett, Marosvásárhelyt a főteren csinosan berendezett fogor-

vosi mütermet nyitott, Ajánljuk a szakképzett doktort olvasóink becses figyelmébe.

— **Az iskolák államosítása Háromszék megyében,** mint tudósítónk írja kezdetét vette. A közoktatási miniszter egy legközelebbi leiratával arra utasította Dancs Bertalan tanfelügyelőt, hogy Bereczk-Ojtoz, Sósmező, Kézi-Martonos és Aldoboly községekben a szerződéseket kösse meg s illetőleg az ajánlatokat fogantatósítsa, hogy ezek alapján a nevezett községekben az iskoláknak állami kezelés alá vétele s a tanerők kinevezése megtörténhessenek.

— **A nagyok fiai.** Klapka György hatalmas síremlékéről lehullott a lepel. Az éljenző közönség a mesteri sírkő élethű reliefjét csodálkozva haszonlította össze egy dőlczeg, széles vállú ifjú vonásaival, aki megtartott állott az emlék előtt. Vonásról-vonásra hű mása a nagy katonának: ifjabb Klapka György volt az, a ki mozdulatlanul nézte apja emlékét, s észre se vette, hogy két másik vállas, magas férfi közeledik feléje: Kossuth Lajos s fia. A következő pillanatan bemutatatták őket egymásnak: a nagyok fiait, apjuk temetkező helyén. S mi természetesebb, hogy erősen megszorították egymás kezét, s testvéri melegséggel üdvözölték egymást, noha először találkoztak az életben. Kossuth fiaik koszorút is hoztak magukkal, a melyen ez a felírás:

Kossuth Lajos fia — Klapka Györgynek
Az ifju Klapka György letépett pár levelet ebből a koszorúból, virágokat és leveleket a többiből is a két Kossuthoz fordulva mondta melegen:

— Csak ma lettem méltó fia apámnak, csak most tudom úgy szeretni nemzetemet, mint ő szerette. Most visza megyek Párisba, de a milléniumra visszajövök s a milyen színykezebe valom be, hogy ma nem értem hazám nyelvét, olyan határozottan ígérem hogy mire visszatérek magyarul fogok beszélni.

Meleg öleléssel bucsúztak el ezután a nagyok fia. Kossuth Ferencz meg egyszer megnézte Klapka György síremlékét, azután kezét sórítva Róna Józseffel, az emlék alkotójával, így fejezte ki elmerését.

— Soha se hittem voln, hogy hideg köre ennyi poézist lehessen lehelni.

— **1860-iki állami sorjegyek huzása.** A főnyeremény 7204 sor. 48 sz. 50.000 frtot nyert 15498 sor. 14 sz. 25.000 frtot nyert 13525 sor 11 sz. 10.000 frtot nyernyek 4398 sor. 18890 sor. 1 sz.; 5.000 frtot nyerne 2769—5 3608—9 4146—8 4208—16 4843 —16 5659—16 9281—15 9694—17 9856—1 12,686—6 13,123—7 14375—6 14500—20 18655—13 19362—15.

— **Dr. Basso koszoruja.** Minden-szentek napján a koszoruk óriás számával borította be az ózinte kegyelet Kossuth Lajos sírját. Különösen feltűnt közöttük az, a mely a főváros pompás babérokoszoruja mellé került, a melyet dr. Basso, Kossuthnak volt orvosa tett a sírra. A koszoru bronzból való, sulya harminczöt kilogramm. Két folyondár befutott cserfalombot ábrázol, a mely egy régi római ércztábla köré fonódik. A cserfagák alján kis nefelejtisbokréta van, jobbról immortellák, balról nefelejtsek, a nagy halott kedvencz virágai. Aranyozott bronz-szalag tartja össze a koszorút, a melynek érczlapján a következő felírás olvasható:

Ludovico Kossuth
Magyaro Insigni
Doctor Josephus Basso-Arnonx
Civis Calaritanus
Devo to Amico possuit.
I. XI. MDCCXCIV.

A koszoru készítője: Galli turini szobrász. A hozzá valót maga dr. Basso készítette. A szép emlék tegnap reggel érkezett meg s adományozója délután maga tette le a sírra.

— **Agyonlőtte az édes anyját.** Katáinából írják: Leonard hírneves ügyvéd, a ki egész Dél-Olaszországban nagy népszerűségnek örvend, ma délután villájának parkjában saját édes anyját lötte agyon. Az ügyvéd, ki már régóta tapasztalta, hogy kertjéből a gyümölcsök javát ellopokdják, ma kertjében lesbe állott, s midőn messziről egy alakot megpillantott, reá lött. Már későn vette csak észre, hogy édes anyját lötte agyon.

— **Gyilkos leányok.** Kistelek községben, Csongrád közelében, a következő borzasztó eset történt: Egy Balázs Julius nevű varrólány lakott a falu végén egy kis házban, mig az apja a kisteleki tanyai földek között gazdálkodott. Faragó Albert fazekas-mester szerelmes volt ebbe a leányba s feleségül akarta venni. A leány hitette s mert egy kis pénze is volt a különben nem tetszős férfinnak, nem monddott ellen. Faragó aztán adott is neki ötven forint mátkapénzt, a mi ezen a vidéken szokásos s talán még a régi eladó leány megvásárlási szokásnak a maradványa lehet. Adott aztán még ajándékokat is, vagy husz forint értékben. Telt az idő, Faragó kérte, esdekelte neki, de hiába. Mikor aztán látta, hogy nem lesz a dologból semmi, a pénztért kérte vissza s mikor látta, hogy se pénz, se feleség, bepörölte a szegedi járásbírósnál. Tegnap reggel lett volna a tárgyalás ügyükben s tegnap reggelre megölték a legényt. Balázs Julius a hugával, meg egy Orosz Mária nevű leánnyal csalátk faluvégi lakásukba Faragó Albertet, azzal a hittegetéssel, hogy a Julius mondani akar neki valamit. Faragó még mindig remélte, hogy megmástitja a szándékát s elment. Ott már el volt készítve az akasztófa, hurkos kötél átvette a mestergerendán. A mint este dobogó szivvel belépett a szoba ajtaján Faragó, egyik a nyakába vetette a kötelet, a másik kettő pedig felhuzta. Az amúgy is győző férfi nem védekezett nagyon, de azért mégsem tudták megfojtani. Soká kinlódott. A Balázs-leány kiszaladt a konyhába, bevitte a baltát s hétszer fejbévágta vele hátulról az áldozatot. És aztán megölte. A három rette-

netes némben ekkor a kötélen kiyonszolta a tetemet a temető árkába. Az elhagyatott helyen iszonyatos tettüknek nem volt tanuja senki, csak reggel tudta meg a falu a gyilkosságot. A vizsgálat egész nap folyt, a halottat fel is boncoltatták s az orvos azt konstaltá, hogy a megfojtás által bekövetkezett halált a hét baltacsapás siettette. A gyilkosok kilétére a csendőrség hamar rájött s a három leány teljesen beismerő vallomást tett.

— **Nihilista összeesküvés** nyomára kadtak — mint tudósítónk írja — Pétervárott. A rendőrség több gyanus egyéniségnél házkutatást tartott és számos izgató kiáltványt elkobzott. Hire jár, hogy az összeesküvésben az egyetemi hallgatók és a tisztakar tagjai közül igen sokan kompromittálva vannak. Charkowban szintén több tekintélyes polgárt fogott el a rendőrség, a kik titkos társulatok gyűlésein résztvettek. A letartóztatottakat, hir szerint, Sziberiába szállítják.

— **Egy színész öngyilkossági kísérlete.** Nagyszombatról írják a következőket: Az itt időző lézengő félben álló színtársulat egyik tagja, a 24 éves Peterdy Gyula megismerkedett egy csinos varróleánnyal. A fiatal színész halálosan beleszeretett a varróleányba, a ki nem sokat törődött vele. Pénzzavarban kűzdött Peterdy és színpadi kosztümben beállított a vendéglobban lakó színgazgatóhoz, hogy tőle új előleget kérjen. A direktor azonban nem adott pénzt. Peterdyt a kétféle csalódás annyira megkeserítette, hogy mikor kifordult a szobából, a folyosón kétszer magára lött. Az egyik lövés az ajtó-félfába furódott, a másik a színész mellébe hatolt, Sulyos sebbel szállították a kórházba, hol valószínűleg felépül.

— **Európa levélforgalma.** Csak nem öt milliárd levelet és levelezőlapot hordott szét a posta 4893-ik évben Európában. Ez óriási mennyiségből csaknek egy harmadrész esik Angliára, egy ötödész Németországra. — Aztán következik Oroszország 198,588,637, Olaszország 178,058,460, Belgium 121,529,286, Spanyolország 411,937,564, Svájc 53,857,420 és Dánia 46,629,968 levéllel.

— **112 ember a vízbe fult,** ezt jelenti egy Sidneyből érkező távirat. Az újzealandi gőzhajóztársaság „Wairarapa” nevű gőzöse ugyanis vasárnap este Sidneyből Aucklandba menet a Grean-Bawier-szigetnél, Újzealand mellett zátonyra jutott. Az utasok és a személyzet közül 112 ember a tengerbe fult. Csak kevesen menekültek meg.

— **Tragédia.** A huszonkét Mattei Mari kisasszony, Mattei ezredesnek, a hírneves utazónak leánya, mint Párisból írják: hat revolverlövést intézett bátyjára, M. Matteire, ki most halálán fekszik. Nyolcz hónapja, hogy Mattei ezredes meghalt, azonban Mattei kisasszonynak van még több előkelő állású rokona: egy törvényszéki elnök, egy bíbornok stb. A bűntény indító oka a bosszu. Mattei kisasszonyt még tizenhét éves korában elcsábította nagybátyja. Viszonyuk eredménye egy fia lett, a kinek születését M. Mattei ur nem volt hajlandó törvényes házassággal megöröstitni sőt később azt is letagadta, hogy ő az apja a fiúnak. E napokban a szerencsétlen leánynál volt, a ki szenvedélyes összeszalkozás után hat jól irányított revolverlövessel terítette le a rokont, a ki őt megbecsületeltette.

— **A magyar huszár dicsőítése.** A „Times” legújabb száma már ötödször négy-öt hasábon kritikában méltatja a balasagyarmati hadgyakorlatokat. A kritika írója a bécsi angol nagykövetség katonai attaséja, kit egészen elbűvöltek a magyar huszárok. Minden sorában a magasztalás legelragadóbb hangján szól huszárainkról s fölébe helyezi őket egész Európa lovasságának. Így legújabb közleményét e sorokkal vezeti be: A magyar huszárnak alapos okai vannak rá, hogy büszke legyen önmagára s éppen nem csoda, ha kimondhatatlan lenézéssel tekint gyalogos bajtársára. Nemcsak festői alak az ő kék és skarlát-piros csinos szabású egyenruhájában, asztrakálnal prémzett zsinóros dalmányában; nemcsak kitűnően van lovasítja s vezete, hanem magában testesíti meg egy lóra született nemzet legdhöbben ápoltt hagyományait és az ezredek, a melyekben szolgál, oly hírnevnek örvendenek, melynek nincsen párja Európában. A magyar huszárság biztosította önfeláldozó rohamaival Königrátnál a megtört gyalogság hátrálását, oroszlárnéze volt Custozánál a halhatlan fegyvertényekben, melyekkel 15 század egy egész napon át sakkban tartott 36 gyalog zászlóalját. De a magyar ló is épp oly méltó a figyelemre, mint a magyar huszár. Általában kisebb 15.2 maroknál s látszólag nincs esztója s szubsztanciaja, de kitaratja páratlan, tele vérrrel, tűzzel, mintha csak érezn, hogy a világ első katonáját hordja a hátán.

— **Ujdonságok.** Burger F. főtéri üzletébe megérkeztek a valódi Kugler-féle czukorkák és sütemények. Mindennap gondoskodva lesz, hogy a közönség friss czukorkákat és süteményeket kapjon.

Szerkesztési üzenetek.

H. N. Helytt. A közuti vasut rendetlenkedési ellen legjobb lesz ezután egyenesen a főkapitány hivatalához fordulni orvoslásért. Lapunk figyelemmel fogja kísérni ezután is a vasutnál előforduló mizeriákat, de minden apróbb rendetlenség hosszú leírására nincs elegendő terünk.

Magus. Torda. Kossuth Ferencz állandóan Magyarországon fog lakni. Öcsese Kossuth Lajos Tódor csak azért jött most Budapestre, hogy

atya sírjára kegyelete jellől koszorut tegyen le. Eddig már talán visszatartott Olaszországba, a hol az állami vasutak élén foglal el nagy állást. A kolozsvári 48-as párt-elnök Benel Ferencz ügyvéd.

R. Marosvásárhely. Városi és társadalmi közügyek terén lapunk mindig azoknak szövetségese, a kik a valóságos közérdeket szolgálják hévvel és odaadással. A becsületes, jó törekvést támogatjuk egész erővel, de küzdünk a rosszakarat, a hanyagság, a tudatlanság ellen, s küzdünk főleg azok ellen, a kik megrontják a közszellemet és vételek a közérdek ellen.

Ebben a küzdésben nem vezet bennünket sem barátság, sem rokonszenv, csak a férfias szókimondás kötelessége, melyet eddig is teljesítettünk.

Nem közlölhetők: Kísárosi adminisztráció és Deés városa. A szabadkömüvesség terjedése és a zsidók. Marosvásárhely a Milleniumon. Panaszhangok a tordai piacról. Kik engedték meg a közuti vasut építését? Mikor lesz víz?

Az „Ellenzék” panaszkönyve.

A közönség érdekében megnyitott panaszkönyvel én is igénybe veszem becses engedelmevel.

Mint a budatelke-m-ludasi patak lecsapolási földmunkálat vállalkozója, kiszállítottam fenti munkálathoz saját költségeimen egy néhány napszámot, azok közül négyen megszöktek a munkából, magokkal vivén a nekik nyújtott előleget és az általam kölcsönözött szerszámot. Tegnap reggel Kolozsvárt egyet közülök megletem s egy rendőr által bekísértettem, bizván abban, hogy most megkapom a bűntársait és az ellopott szerszámokat. A főkapitány előtt előadtam panaszomat, mire legnagyobb meglepetésemre azon választ nyertem, hogy ez az ügy nem tartózik hozzá, hanem a m-ludasi főszolgabírósághoz. Arra kértém e kijelentésre, hogy a mig ez megtörténik, addig a megszökött esavargót tartóztassa le. Ezt a főkapitány ur nem teljesítette.

Lehet, hogy a §. szerint igaz van neki, de az ügy érdekében, azt hiszem nem cselekedett jól.

Kolozsvár, 1884. nov. 3-án.

ZODIK MÓR.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1894. vasárnap, november 4-én.

Délután:

MOLNÁR és GYERMEKE.

Este:

C Z I T E R Á S.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

Egy pénztárkezelő nő

felvételik

POLCZ ALBERT papírkereskedésében Kolozsvárt.

Írásbeli ajánlatok f. hó 12-ig fenti céghez czímzendők.

A legközelebbi írógép

a „New-Yost”

n.üködésben látható Schneider G. A. (sétatér-utca 20) erdélyrészi vezérképvise-lőnél. 4—6.

Boscovitz A. Kolozsvárt,

Ausztria-Magyarország leprégibb szak-látszerése, feltűnő leszállított árjegyzék mellett ajánl

1 darab színházi látszóvet, eddig 8 frt, most csak 4 frtért.

1 „kettős távcsövet, színház és tábor számára, eddig 20 frt, most 10 frtért.

1 „kitűnő távcsövet, ezeltől 12 frt, most csak 7 frtért.

1 „arany szemüveget szőfoglalatt nélkül eddig 7 frt, most 5 frtért.

1 „fém- uti légröröt, eddig 8 frt, most csak 5 frtért.

1 „cvikkert, szemüveget vagy lorgnot, eddig 3 frt, most 1 frt 60 krért.

1 „közönséges szemüveg, eddig 1 frt, most 60 krért.

Különféle hévmérőt 25 krtól feljebb.

Javítások és becserelek pontosan eszközöltenek.

Továbbá készletben vannak legfinomabb diszárak, ék- és drága müvek, valódi struccoll-legyezők, angol kések és ollók, selyem és gyapot esőernyők, legfinomabb illatszerek, bőrárak stb. stb. mint leszállított áron.

Mély tisztelettel,

BOSCOVITZ A. látszerész.

Kolozsvárt, hídutca, 4 szám. Figyelemztetés. Látszerész-czikkel állítólag tölem kiküldött házálók Deésen, Szamosújvárt, Szászrégenben, nem hitel érdemlők. Különösen figyelmébe ajánlom az egyetemi hallgatóknak, tanároknak és tisztelnek, hogy nekik a megszabott árból 10% leengedést adok.

7—10

H i r d e t é s e k.

152. szám
telep.

Beszterce-Naszódvármegye főispánja.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre teszem, hogy a nagy-sármási, viczei és magyar-nemeyi kincstári telepes birtokon a következő gabona mennyiségek fognak értékesítés alá bocsáttatni:

Nagy-Sármáson: 1048 mm. őszbuza, 218 mm. rozs, 24 mm. tavaszbuza, 78 mm. zab.

Viczen: 69 hectol. őszbuza, 44 hectol. rozs.

Magyar-Nemeyén: 36 hectol. őszbuza, 31 hectol. rozs.

Ezen gabona Nagy-Sármáson, Viczen avagy Magyar-Nemeyén lesz átveendő.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen gabona átvételére hajlandók, ajánlataikat hozzám írásban, az átvételi ár külön-külön feltüntetése mellett legkésőbb **f. évi november hó 10-ig** az ajánlott vételár 10 százalékának csatolása mellett tegyék meg.

Beszterce, 1894. évi október hó 31-én.

Gróf Bethlen Pál,
telep. minist. biztos.

901. (1—1)

Szolnok-Dobokavármegye közig. erdőrend. bizottsága.

Sz. 445—1894.

902. (1—2)

Pályázat erdőőri állomásra.

Szolnok-Dobokavármegyében rendszeresített egyik **kerületi erdőőri állás** megüresedvén, annak betöltése végett ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással 250 frt évi fizetés, 40 frt lakpénz és 60 frt lótarási átalány van javadalmazva.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-a értelmében felszerelt folyamódványait **folyó évi november hó 30-ig** a vármegye közigazgatási erdőrendészeti bizottságához nyújtsák be.

Deésen, 1894. évi október hó 26-án.

Id. Báro Bornemissza Károly,
főispán.

Sz. 237—1894. végr.

998. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a sz.-udvarhelyi tekintetes kir. törvényszék 1894. évi 3321. polg. számú végzése következtében Dr. Kovács Mór sz.-udvarhelyi ügyvéd által képviselt Székely-egyleti I. takarékpénztár javára oklándi ifj. Szolga István s társai ellen 150 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után 1894. évi szeptember hó 12-én lefoglalt és 573 forint 40 kr-ra becsült: I.) ifj. Szolga Istvánnal 363 frt 40 kr. értékű különféle termények és gazdasági eszközök s 4 sertés. II.) Szolga Miklósnál 210 frt értékű különféle termények és gazdasági eszközök, 1 pej-csikó s 2 sertésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 2137—1894. számú végzése folytán 150 frt tőke követelés, ennek 1894. évi március hó 31. napjától járó 6 százalékos kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 34 frt 73 kr-ban bírósággal már megállapított költségek erejéig Oklándon, a végrehajtást szenvedők házában leendő eszközökre 1894. évi november hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsőn alul is elfognak adatni.

Kelt Oklándon, október 1894. évi hó 29. napján.

LŐRINCZI KÁROLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Egy irnok,

a ki magyarul és németül jól tud irni,

ügyvédi irodában

alkalmazást nyerhet.

Utbaigazítást e lap kiadó-hivatala ad.

897. (1—1)

TÜZIFA ELADÁS.

A Szamosvölgyi vasút **Aranymező** állomásáról

Bükkfa . . . kocsinként 10,000 klgr. berakva 34 frt.
Szép fiatal Tölgyfa „ 10,000 „ „ 29 „

Megrendelhetők:

WOLFNER S. budapesti fakereskedő cég
képviselőjénél:

KOHN MIKSÁ-nál

DEÉS.

Fuvardij Kolozsavárig kocsinként f. 21:50, lerakva f. 22:50
Apahidáig „ f. 19:50. 760. (16—26)

Erdélyi Bank és Takarékpénztár részvénytársaság

Belközép-utca 2. szám, Helfy-féle ház,
I. emelet.

Működésünket mai napon 2 millió korona alaptőkével megkezdve, üzletkörünk a következő leendő:

- 1) a bel- és külföldre szóló váltók leszámlolása;
- 2) hitelek nyújtása;
- 3) betétek elfogadása takarékpénztári könyvecské, pénztári jegyekre és folyó számlára;
- 4) értékpapírok és pénznemek vétel és eladása;
- 5) kisorsolás alá eső értékek ellenőrzése;
- 6) kisorsolt értékek és szelvények beváltása;
- 7) Utalványok és hitelek kiállítás a bel- és külföldre;
- 8) értékpapír-letétek átvétele és nyilvántartása.

Valamint minden egyéb a bank- és váltó-üzlet szakmába vágó ügyet.

Intézetünk szolgálatait a t. közönségnek felajánlja
tisztelettel:

896. (2—3)

Erdélyi Bank és Takarékpénztár
részvénytársaság.

Reikovits H. belmagyar-utca 7. sz.

Az őszi és téli idényre

— kevés pénzzel —

legdivatosabb s legfinomabb posztó és
gyapjú szövet-áruból

mindennemű ruhadarab

beszereshető

dúsan berendezett gyári raktáromban.

E meggyőződéséről a nagyérdemű helyi és vidéki közönséget kéri

900. (1—x)

alázatos tisztelettel

REIKOVITS H.

Reikovits H. belmagyar-utca 7. sz.

UJ ÜZLET!

Alólírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Kolozsavart,
Belmonostor-utczában a mai kor követelményeinek megfelelő

szij- és nyereg-gyártó üzletet nyitottam.

Nagy választék nyereg és nyereg-szerekben, kocsizó ló-szerszámok minden igényeknek megfelelő alakban és igen jutányos árban. Kocsizó, gazdasági, agarász ostorok és lovagló vesszők nagy választékban. Szerszám és lőtisztító eszközök, utazó bőrdöngők, kocsizó és lovagló zabolák. Dúsan, nagy választék ló kötőfékekbe jutányos árak mellett. Kínító valódi angol nyereg-szappanok és vizek leszállított áron és pokrócz lókötők 80 krtól kezdve egész 5 frtig.

A megrendeléseket a legrovidebb idő alatt eszközölöm és különös figyelmet fordítok a javításokra.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

868. (6—9)

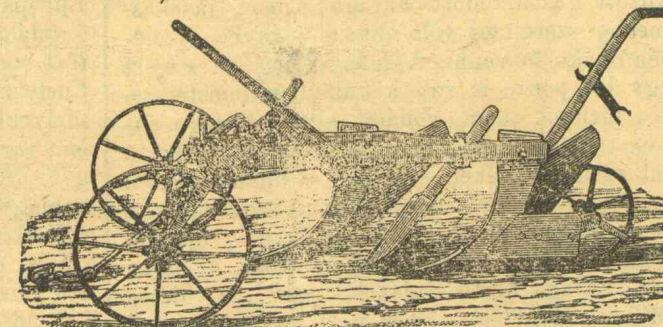
KLASZOVITT GYÖRGY,

szij- és nyereg-gyártó.

SIMONFFI ISTVÁN

17 év óta fennálló mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje,

Kolozsavart, Kültorda-utca 48. sz. — Telefon 85.



Megnagyobbított vasöntődéjében

elvállal mindennemű ugy az építészeti és gépészeti terén előforduló öntvényeket, vasból vagy fémről, a lehető legjutányosabb ár mellett leönteni.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, maláta-zuzók, malom-szerkezetek, kut- és vízvezetékek, fürdő-berendezések elkészítésére. — Készletet tart saját gyártmányaiából: egyes, kettős és három borozás ekék és taligák, új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronák, kézi- és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica morskolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a n. é. gazdaközönség becses figyelmébe ajánl.

Készítménye jószágért felelősséget vállal.

Árjegyzékek kíváncsra bementve küldetnek.

845. (4—10)

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani

— Kolozsavart —

belmonostor-utca 10. sz. alatt nyitott férfi- és női cipész-üzletem.

Elkészítek bármilyen **czipőket** gyorsan, eszesen és olcsó árban, a legpontosabb kiszolgálás mellett.

Vidéki megrendeléseket is azonnal a leggyorsabban teljesítek. Beküldött mértékűnél szükséges a lábnak körrajza.

Becsés pártfogását kéri, vagyok kiváló tisztelettel:

818. (6—12)

SCHMALCZ J.,
czipő specialista.

TISZTTARTÓ

kerestelek

HOSSZU-MACSKÁSRA:

Bartha Miklóshoz.

895. (2—3)

Megérkeztek az eredeti

Angol női ruha-kelme ujdonságok,

a legújabb és legfinomabb

selyem szövetek, Plüschök, bársonyok; a legnagyobb választék női ruha-dísz különlegességekben, egy mint: csipkék, paszomántok, toll- és Plüsch Borlenek, gyöngy-díszítések, a legújabb Eifel Crakken mintákban és a legfinomabb kivitelben.

Eddigi szolid elvemem haladva, ezután is ősmert olcsó áraink mellett pontos és gyors kiszolgálást leendő fő feladatomban, valamint áruim jó minőségű kezeséget és a nálam készült ruhák vagy felsők sikerült előállításáért felelősséget vállalom.

Tömeges megrendelések folytán felhívom a n. é. hölgy-közönséget, megtekintésre a **műhelyemben** készülő félben lévő **elegáns női Toilették és Kabátok** megtekintésére.

Számos látogatásért esd

NOVELLY L.

825. (5—10)

női-dívat raktára és női-ruha készítő műhelye,
Kolozsavart, főtér 18. (bolthelyiségben.)

BURGER FRIGYES

A vörös keresztel. gyógyszer, vegyszer és illatszertára.

Kolozsavart, főtér, Gróf Rhédey-ház.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek

dúsan felszerelt raktáromat:

mindennemű gyógyszerkezelő, bel- és külföldi gyógyszer különleges-
ségek, ipari-, háztartási cikkek és gyermek tápszerkezelő.

A legfinomabb magyar és francia Cognacok és pezsegők.

Kínai és orosz Theák. — Utálérhetetlen

finomágú rum.

Mint idényszereteket különösen ajánlom: kiváló finomágú angol és francia illatszereimet, szappanaimat és más pipere szereimet.

Orvosok figyelmébe: **STERILIZÁLT KÖTŐSZEREK.**

A világhírű „Vinyador” spanyol borkereskedő cég legkiválóbb csemege- és gyógyborai, valamint másféle gyógyborok.

Mindennap friss, országjáró ismeretes valódi Kugler czukorka-készítmények (Bonbon).

Vidéki megrendelések utánvétellel gyorsan eszközöltetnek.

10 frton felüli megrendelésnél portómentes szállítás.

Mély tisztelettel:

867. (11—30)

BURGER FRIGYES,

okl. gyógyszerész.

UJ FÜSZER ÜZLET!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy **Jókai (Belszén) utczában** (Keresztessy-palota) egy, a mai kor igényeinek megfelelő berendezései

fűszer-, csemege-, bor- és liszt-üzletet

nyitottam

TEMESVÁRY KÁROLY

cég alatt.

Mint hogy áruimat csakis készpénzzel szerezem be, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vevőimet a piaci árakban szolgálhatom ki, miről magának bárki is a legelső bevásárlásnál meggyőződést szerezhet.

Elvem, hogy tisztelt vevőimet szolid árak mellett, jó és szép áruval lássam el.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri, mély tisztelettel

823. (5—10)

Temesváry Károly.

UJ FÜSZER ÜZLET!